

Milan Blaha: K postmodernímu středu
Oponentský posudek SOČ
Petr Škrášek, Gymnázium Nad Štolou, Praha

Esej K postmodernímu středu Milana Blahy lze považovat za sympatickou snahu mladého autora vyrovnat se s kontroverzním fenoménem postmoderny a postmoderního myšlení.

Přijmeme-li jako výchozí tezi Jeana-Francoise Lyotarda, že pod pojem postmoderna lze seskupovat nejprotikladnější perspektivy, jedná se bezpochyby i o pokus legitimní.

Autor se pokouší nahlédnout postmodernu ve stálé konfrontaci s mocenským vydělováním minorit, především sexuálních, na základě sociálního konstruování reality. Přitom se opírá především o dnes již klasickou práci sociologů Petera Bergera a Thomase Luckmanna.

Deklarovaným cílem práce je pak obhájit tezi, že i zdánlivě bezbřehé a amorfní myšlení postmoderní doby směřuje, možná nevědomě, k hledání svého středu, který se autor pokouší nalézat ve sféře postmoderní spirituality.

Na práci je třeba ocenit především obeznámenost autora s relevantní literaturou, připojený seznam použitých a citovaných zdrojů je na středoškolského studenta úctyhodný. Široký záběr se však paradoxně může stát i slabinou – práci poněkud chybí ústřední teze, kterou by autor důsledně sledoval, a případně dokumentoval citací „autorit“. Takto mohou některé odkazy a citace působit samoučelně.

V práci o tématu, které, jak autor ostatně několikrát přiznává, jej osobně vnitřně rozechvívá, a která má formálně podobu eseje, je jistě na místě osobní a emocionální zabarvení, přesto však v některých okamžicích emfáze převládá nad racionální argumentací. I na to však autor v textu několikrát sebekriticky upozorňuje, takže se nejedná o nereflektovaný nedostatek.

Největší slabinu textu bych viděl nikoli v jejím obsahu, ale ve formální struktuře. Autor si (velmi postmoderně) pohrává s více plány textu, ten primární je doplňován a rozvíjen v poznámkovém aparátu, ne však vždy zcela důsledně a srozumitelně. Některé teze tak působí pouze zlehka nahozeně, nedůsledně a někdy i kontradiktoricky. Podobně nedůsledně autor užívá i některých, často vlastních pojmů a „pojmu“. To vše pak čtenáři ztěžuje, ne-li znemožňuje dobrat se jednoznačného smyslu předložené práce. Ani to však nemusí být u „postmoderního“ textu nutně na škodu.

Milanovi Blahovi se bezpochyby podařilo vyhmátnout jeden z ústředních problémů „postmoderní situace“. Ne jedné straně deklarovanou pluralitu a její někdy až nekritickou oslavu, ne straně druhé pak bytostnou potřebu člověka po zakotvení.

V reflexi tohoto fenoménu pak obstál přinejmenším se ctí.

Praha 15.3.2007

.....
Petr Škrášek